

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Гладкий І.П.

“ ___ ” _____ 20__ року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	Міжнародні економічні відносини <small>(назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)</small>
підготовки	бакалавр <small>(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)</small>
галузі знань	0305 «Економіка та підприємництво» <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
напряму підготовки	6.030601 «Менеджмент» <small>(шифр і назва напряму підготовки)</small>
спеціальності¹	бакалавр з менеджменту <small>(шифр і назва кваліфікації для бакалавра, спеціальності - для магістра)</small> (шифр _____) <small>(за ОПП чи № навчального плану)</small>

2017 рік

¹ якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей) то перерахувати усі.

Розроблено та внесено: кафедрою Міжнародної економіки
(повне найменування кафедри)

Розробники програми: доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н.
Нікітіна Аліна Вадимівна
(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол №1/270 від “29” серпня 2017 р.
(номер) (та дата протоколу)

Завідуючий кафедри д.е.н., доц. _____ Д. А. Горовий
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

“Узгоджено”²

Завідуючий кафедри
управління і адміністрування _____ О.М. Криворучко
(назва випускної кафедри) (вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)
“ _____ ” _____ 2017 року
(день) (місяць) (рік)

“Узгоджено”

Декан факультету
управління та бізнесу, проф. _____ І. А. Дмитрієв
(повна назва факультету, де читається дисципліна) (вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)
“ _____ ” _____ 20__ року
(день) (місяць) (рік)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

² якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то узгодження робиться з кожною випускаючою кафедрою

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Міжнародні економічні відносини” складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки бакалавра напряму (спеціальності) “Міжнародна економіка”.

1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх менеджерів системи знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ), регіональних особливостей функціонування світового господарства, особливостей впливу зовнішньоекономічного середовища на вирішення актуальних проблем економіки України.

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є система національних економік різних країн та їх взаємовідносин, що виходять за національні межі у процесі інтернаціоналізації та глобалізації.

1.3. **Основними завданнями** вивчення навчальної дисципліни є вивчення сутності і тенденцій інтернаціоналізації економіки; розгляд форм, методів, суб'єктів і рівнів міжнародної економічної діяльності; вивчення принципів і середовища розвитку міжнародної економічної діяльності; аналіз практики здійснення міжнародної економічної діяльності та механізмів її регулювання.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- сутність міжнародних економічних відносин та світового господарства, їх значення та еволюцію, чинники і рівні розвитку, особливості дії законів і принципів, процеси інтернаціоналізації та глобалізації міжнародної економіки та механізми її регулювання;
- мету та зміст аналітичної діяльності у сфері міжнародної економіки;
- показники ефективності міжнародної економічної діяльності на різних рівнях господарювання.

вміти:

- вміти досліджувати причини і фактори, що впливають на міжнародну економічну діяльність;
- обґрунтовувати реальність планів проведення зовнішньоекономічної діяльності;
- творчо аналізувати і оцінювати стан системи міжнародних економічних відносин, світогосподарські явища й процеси у контексті національних інтересів України, визначати проблеми й тенденції їх розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки: Опанування дисципліни опирається на базу знань з таких дисциплін: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Історія економічних вчень».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 3 Кількість годин – 90	Нормативна начальна дисципліна з циклу професійної підготовки	
Форма навчання	денна	заочна
Семестр викладання дисципліни	5	5
Вид контролю:	залік	
Розподіл часу:		
– лекції (годин)	32	6
– практичні, семінарські (годин)	–	2
– лабораторні роботи (годин)	16	–
– самостійна робота студентів (годин)	42	82
– курсовий проект (годин)	–	–
– курсова робота (годин)	–	–
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	–	–

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Світове господарство та міжнародні економічні відносини

Тема 1. Міжнародні економічні відносини (МЕВ): сутність, особливості фактори

Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у світовому просторі

Тема 3. Міжнародні економічні відносини у системі світового господарства і проблеми їх розвитку. Еволюційні періоди формування МЕВ

Тема 4. Міжнародний поділ праці, як об'єктивна основа міжнародних економічних відносин

Розділ 2. Міжнародний товарообмін та рух факторів виробництва

Тема 1. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання

Тема 2. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг

Тема 3. Міжнародні транспортні відносини

Тема 4. Міжнародна міграція робочої сили

Розділ 3. Міжнародна економічна інтеграція та глобальні проблеми глобального економічного простору

Тема 1. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Тема 2. Міжнародна економічна інтеграція та глобалізація світогосподарських зв'язків

Тема 3. Економічна єдність світу і глобальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин

Тема 4. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова

1. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учебник. – М., 2004.
2. Акопова Е.С. и др. Мировая экономика и международные экономические отношения: Учеб. пособие. – Ростов-на-Дону, 2000.
3. Буглай В.Б., Ливенцев Н.Н. Международные экономические отношения. – М., 2001.
4. Дахно І., Бовтун Ю. Міжнародна економіка. – К., 2002.
5. Киреев А.П. Международная экономика: В 2-х ч. Учебное пособие для ВУЗов. – М.: Международные отношения, 2001. – Т.1. – 416 с.
6. Киреев А.П. Международная экономика: Учеб. пособие для вузов: В 2-х ч. – М., 2001.
7. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посібник. – К., 2001.
8. Лебедева С.Л., Шлихтер С.В. Мировая экономика. – М., 1998.
9. Ломакин В.К. Мировая экономика: Учебник для вузов. – М., 2003.
10. Лук'яненко Д.Г., Поручник А.М., Столярчук Я.М.. Практикум з міжнародної економіки: тести, вправи, задачі, проблемні ситуації, ділові ігри. – К.: КНЕУ, 2006. – 287 с.
11. Лук'яненко Д.Г.. Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності. Навчально-методичний посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – 206 с.
12. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник /Под ред. Л.Н.Красавиной. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2000.
13. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / Под ред. Е.Ф.Жукова. – М., 2001.
14. Миклашевская Н.А., Холопов А.В. Международная экономика. – М., 2004.
15. Мировая экономика / Под ред. К.П.Николаевой. – М., 2002.
16. Мировая экономика: Учебник / Под. ред. В.П.Колесова, М.Н.Осьмовой. – М., 2000.
17. Михайлушкин А.И. Международная экономика: Учебник. – М., 2002.
18. Міжнародна економіка: Навч.-метод.посібник для самост.вивч.дисц. / А.М.Поручник, Я.М.Столярчук, О.Д.Павловська та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф. А.М.Поручника. – К.: КНЕУ, 2005. – 156 с.
19. Міжнародна економіка: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г.Козака, В.М.Новацького. – К., 2002.
20. Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних економічних відносин: Підручник / А.С.Філіпенко, В.С.Будкін, О.В.Бутенко та ін. – К., 1992.
21. Міжнародні економічні відносини: Система регулювання міжнародних економічних відносин: Підручник / А.С.Філіпенко та ін. – К., 1994.

22. Міжнародні економічні відносини: Сучасні міжнародні економічні відносини: Підручник / А.С.Філіпенко, С.Я.Боринець, В.А.Вергун та ін. – К., 1992.
23. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. – К.: КНЕУ, 2003. -
24. Пугель Т., Линдерт П. Международная экономика. – М., 2003.
25. Рогоза В.В. Міжнародна економіка. Кн.1. Міжнародна торгівля: теорія і політика. – К., 2000.
26. Світова економіка: Підручник / А.С.Філіпенко, О.І.Рогач та ін. – К., 2000.
27. Фомичев В.И. Международная торговля: Учебник. – М., 1998.
28. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.
29. Чужиков В.І. Економіка зарубіжних країн: навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2005.

Додаткова

1. Білорус О.Г., Лук'яненко Д.Г. та ін. Глобальні трансформації та стратегії розвитку. – К.: ВІПОЛ, 1998. -
2. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія / О.Г. Білорус, Д.Г. Лук'яненко та ін. / За ред. О.Г.Білоруса. – К.: КНЕУ, 2001.
3. Економіка зарубіжних країн: Підручник / А.С.Філіпенко, В.А.Вергун, І.В.Бураківський та ін. – К., 2002.
4. Ермолович Л.Л. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятия / БГЭУ. – Минск, 2001.
5. Європейська інтеграція та Україна: Навч.-метод. посібник. – К.: ТОВ «Макрос», 2002.
6. Ковалев В.В. Финансовый анализ: управление капиталом, выбор инвестиций, анализ отчетности. – М.: Финансы и статистика, 2000.
7. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. – 4-те вид., стер. – К.: Знання – Прес, 2003. – 406 с.
8. Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Циганкова Т. М. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. — К.: КНЕУ, 1999. - 73 с.
9. Мировая экономика: Глобальные тенденции за 100 лет / Под ред. И.С.Королева. – М., 2003.
10. Міжнародні валютно-кредитні відносини. / За ред. А.С.Філіпенка. – К., 1998.
11. Основы международных валютно-финансовых и кредитных отношений: Учебник. / Под ред. В.В. Круглова. – М., 1998.
12. Проблеми економічної інтеграції України в Європейській союз: теорія і стратегія. – Львів, 1996.
13. Решетняк Б.К., Розенфельд Ю.Н. Глобальні проблеми сучасності і шляхи їх вирішення. – К., 1999.

14. Ромашко О.Ю. Регулювання міжнародних фондових ринків: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000.
15. Рубцов Б.Б. Мировые рынки ценных бумаг: - М.: Издательство «Экзамен», 2002.
16. Савицкая Г.В. Теория анализа хозяйственной деятельности. – М.: ИНФРА-М, 2005.
17. Світова економіка: Підручник / А.С.Філіпенко, О.І.Рогач, О.І.Шнирков та ін. – К.: Либідь, 2000.
18. Семенов К.А. Международная экономическая интеграция. – М., 2001.
19. Семенов К.А. Международные валютные и финансовые отношения. – М., 2000.
20. Сіваченко І.Ю. Вільні економічні зони. – К., 2001.
21. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: Монографія / За ред. д-ра екон. наук, проф. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2001.
22. Україна в процесах міжнародної інтеграції / За ред. д-ра екон. наук В.Р.Сіденка. – Х.: Вид-во "Форт", 2003. – 280 с.
23. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С.Філіпенко, В.С.Будкін, А.С.Гальчинський та ін. – К.: Либідь, 2002.
24. Циганкова Т.М. Міжнародний маркетинг: теоретичні моделі та бізнес-технології: Монографія. – К.: КНЕУ, 2004. – 400 с.
25. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2003. – 183 с.
26. Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С., Негашев Е.В. Методика финансового анализа. – М.: ИНФРА-М, 2002.

Інформаційні ресурси

1. <http://globalfindata.com>
2. <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. <http://www.un.org>
4. <http://esa.un.org>
5. <http://www.ilo.org.un>
6. <http://www.iom.org.un>

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Для контролю успішності навчання студентів застосовуються тестові завдання, комплексні контрольні роботи.

Розробники програми: доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н. Нікітіна Аліна Вадимівна

Примітки:

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, які набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2- екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ затверджена наказом ректора за №___ від __.06.2015 р.